

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ
«УКРАЇНА»
ЖИТОМИРСЬКИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ ІНСТИТУТ
УНІВЕРСИТЕТУ «УКРАЇНА»
МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
Б. ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
ЦЕНТР СОЦІОЛОГІЧНИХ ТА ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ БІЛОРУСЬКОГО
ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ (М. МІНСЬК, БІЛОРУСЬ)
ВИЩА ТЕХНІЧНА ШКОЛА В КАТОВІЦЕ (М. КАТОВІЦЕ, ПОЛЬЩА)**

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МОЛОДІ В СУЧАСНИХ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ УМОВАХ

**Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції
26 березня 2021 року**

Житомир 2021

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Чернецький Ю.О., доктор соціологічних наук, доцент, професор кафедри соціально-реабілітаційних технологій Житомирського економіко-гуманітарного інституту Університету «Україна»

Бородіна О.С., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціально-реабілітаційних технологій Житомирського економіко-гуманітарного інституту Університету «Україна»

Шафранова К.В., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту та туризму Житомирського економіко-гуманітарного інституту Університету «Україна»

Гусаревич О.В., кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент кафедри соціально-реабілітаційних технологій Житомирського економіко-гуманітарного інституту Університету «Україна»

Карпенко С.В., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту та туризму Житомирського економіко-гуманітарного інституту Університету «Україна»

Ковальова О.В., доктор психологічних наук, доцент кафедри психології Мелітопольського державного педагогічного університету імені Б. Хмельницького

Кузьменко В.Й., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціально-реабілітаційних технологій Житомирського економіко-гуманітарного інституту Університету «Україна»

Артеменко А.Б., старший викладач кафедри соціально-реабілітаційних технологій Житомирського економіко-гуманітарного інституту Університету «Україна»

Варіга Г.Б., магістр психології, старший викладач кафедри психології Мелітопольського державного педагогічного університету імені Б. Хмельницького

Ананьєв В.Л., кандидат соціологічних наук, Центр соціологічних та політичних досліджень Білоруського державного університету (м. Мінськ)

Остенда А., PhD, Вища технічна школа в Катовіце (м. Катовіце)

Рекомендовано до друку Вченою радою Житомирського економіко-гуманітарного інституту Університету «Україна», протокол №9 від 19.03.2021 р.

Актуальні проблеми молоді в сучасних соціально-економічних умовах: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 26 березня 2021 року. – Житомир: ПП «ДжіВіЕс», 2021. – 150 с.

Розглядаються проблеми та напрями формування життєвих стратегій молоді з особливими потребами, соціально-педагогічні чинники соціалізації особистості в умовах суспільної трансформації, теоретичні та практичні аспекти фізичної реабілітації, сучасний стан і перспективи розвитку національної економіки України.

Матеріали представлені методом прямого відтворення тексту, що був наданий авторами, які несуть відповідальність за його достовірність, зміст і стилістику, за правильне цитування джерел та посилання на них. Редакція може не поділяти точку зору авторів.

В силу відсутності життєвого досвіду обдаровані дошкільники часто вибирають непосильні завдання, у зв'язку з чим потребують розуміння і керівництва з боку дорослих. Не потрібно дорослим акцентувати увагу на невдачах дитини. В такому випадку потрібно запропонувати зробити ще одну спробу разом. Оскільки в деяких речах діти роблять успіхи, які недосяжні для більшості їхніх однолітків, батьки обдарованих дітей чекають такого ж легкого і успішного розв'язання у всіх починаннях. Перебільшені очікування дорослих – «ефект ореолу» – часта проблема у відносинах. Обдаровані діти дошкільного віку гостро сприймають суспільну несправедливість, встановлюють високі вимоги як до себе, так і оточуючих та активно реагують на правду, справедливість, гармонію і природне середовище. Часто діти у віці від 2 до 5 р. не можуть чітко розвести реальність і фантазію. Увага породжує уявних друзів, фантастичне життя. В дошкільні роки обдаровані діти – є віковими егоцентристами в своєму тлумаченні подій і явищ. Коли дитячий егоцентризм супроводжується чуттєвістю і роздратуванням від нездатності зробити щось (і те і друге характерне для обдарованих дітей), можуть виникнути проблеми в спілкуванні з однолітками. Найбільш поширений в таких випадках засіб виходу з конфліктної ситуації – обговорити проблему, що виникла, з дитиною.

Таким чином, батьки відіграють важливу роль в інтелектуальному і соціальному розвитку дитини. Важливо, щоб дорослі стимулювали та активно впливали на хід розвитку, навчання і виховання обдарованих дітей. Турбота має бути джерелом радості і натхнення для розв'язання складної проблеми, а не боязні потерпіти невдачу. Ніхто не знає дитину краще, ніж члени її сім'ї. В пошуку занять, покликаних заповнити шкільну освіту, батькам потрібно, перше за все, звернути увагу на інтереси і захоплення самої дитини. Той фактор, що дошкільник здатний засвоїти і читання, і письмо, і математику, не означає, що батьки повинні негайно оточити його різними підручниками і посібниками, він і так скоро буде це мати в достатньому об'ємі. Слід побуджувати дитину займатися і самим приймати участь, якщо можливо, в тому, що буде сприяти розширенню досвіду у всіх сенсорних кінетичних вимірах.

Список використаної літератури:

1. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; головний ред. В. Г. Кремень. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.

Столяренко О.В.,

доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки, професійної освіти і управління освітніми закладами
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

Столяренко О.В.,

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов
Вінницький національний технічний університет

СОЦІАЛІЗАЦІЯ І ВИХОВАННЯ: ДОСЛІДЖЕННЯ ФАКТОРІВ РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ

Державною національною програмою «Освіта» (Україна XXI століття), Національною стратегією розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки, Законами України «Про дошкільну освіту», «Про загальну середню освіту», «Про позашкільну освіту», «Про професійно-технічну освіту», «Про вищу освіту», «Про освіту», Національною доктриною розвитку освіти, Концепціями національного, громадянського виховання і позашкільної освіти, програмою «Основні орієнтири виховання учнів 1–11-х класів загальноосвітніх навчальних закладів України», а також у дослідженнях НАПН України (І. Бех, С. Гончаренко, І. Зязюн, В. Кремень, І. Осадчий, О. Сухомлинська) визначено, що центром педагогічної діяльності є дитина, а метою – виховання моральної особистості, формування системи її ціннісних орієнтацій, що базуються на визнанні пріоритету вільного розвитку, непересічної цінності людини і збереження середовища її існування [1].

Довготривалі дослідження людського розвитку дали змогу встановити загальну закономірність: розвиток людини детермінується внутрішніми – фізіологічними і психічними властивостями організму і зовнішніми умовами: оточенням людини, середовищем, у якому вона живе і розвивається. На фоні цих умов виступають постійно діючі сили – фактори. Процес і результати людського розвитку визначаються спільною взаємодією трьох основних факторів – спадковості, середовища і виховання.

Аналіз факторів розвитку був розпочатий ще в античні часи. У наш час суттєвих результатів у вивченні розвитку особистості досягли І. Бех, Л. Виготський, Г. Костюк, С. Рубінштейн, А. Лурія. Значний внесок у науку про розвиток зробили зарубіжні дослідники Л. Термен, Е. Геккель, Ф. Мюллер, Й. Шванцара.

Під спадковістю вони розуміють сукупність певних задатків, яка отримується від народження і здатна передаватися від покоління до покоління. Її носіями є гени (від грецьк. *genos* – походження). У своєрідному генетичному коді (генотипі) зберігається і передається вся інформація про властивості організму. Середовище – реальна дійсність, в умовах якої відбувається розвиток людини. На формування особистості впливає географічне, соціальне середовище (суспільство, близьке оточення). Географічне середовище (клімат, різноманітні природні умови й ресурси) впливає насамперед на спосіб життя людини та характер її трудової діяльності. Близьке середовище – сім'я, родичі, друзі – переважно визначає коло інтересів і потреб, поглядів і ціннісних орієнтацій дитини, створює умови для розвитку її природних задатків. У поняття соціальне середовище входять такі загальні характеристики, як суспільний устрій, система виробничих відносин, матеріальні умови життя, характер протікання виробничих і соціальних процесів. Тому соціальне середовище розглядаємо як суспільство з усіма

властивими йому матеріальними й ідеальними компонентами, які безпосередньо чи опосередковано впливають на формування особистості.

Соціалізація є процесом і результатом засвоєння і подальшого активного відтворення індивідом соціального досвіду. Процес соціалізації нерозривно пов'язаний із спільною діяльністю людей і їх спілкуванням. Завдяки соціалізації людина засвоює вже здобуті суспільством знання, уміння і навички; досвід творчої, пошукової діяльності щодо розв'язання нових проблем, які виникають у життєдіяльності; досвід ставлень до навколишньої дійсності і самої себе.

Засвоєння соціального досвіду відбувається суб'єктивно; сприймання тих самих факторів відбувається по-різному. Люди можуть виносити із об'єктивно однакових ситуацій різний соціальний досвід, який не тільки суб'єктивно сприймається, а й суб'єктивно переробляється, стає джерелом індивідуалізації особистості. Тому соціалізація не призводить до нівелювання особистості, а навпаки, в ній людина набуває індивідуальності. Коли ми говоримо про формування – маємо на увазі надання певної форми, завершеності процесу становлення людської особистості, досягнення нею рівня зрілості, стабільності. Воно здійснюється під впливом усіх без винятку умов середовища: екологічних, соціальних, економічних, ідеологічних. Цілеспрямоване формування особистості здійснюється в соціальній системі шляхом виховання.

Термін «виховання» ми вживаємо в *чотирьох* значеннях: у *широкому соціальному*, коли йдеться про виховний вплив на людину всього суспільства і всієї дійсності, що має не лише позитивну спрямованість, а може провокувати конфлікти і протиріччя; тут особистість може не тільки формуватися під впливом соціального середовища, а й деформуватися, або, навпаки, загартуватись у боротьбі з труднощами; у *широкому педагогічному*, коли йдеться про виховання, як про спеціально організований процес діяльності шкіл, коледжів, університетів та інших закладів, де персонал керується педагогічною теорією та її практичними методичними рекомендаціями; у *вузькому педагогічному*, коли виховання є цілеспрямованою виховною діяльністю педагога (наприклад, класного керівника в школі), щоб досягти певної мети в учнівському колективі; у *гранично вузькому*, коли педагог або батьки розв'язують конкретну індивідуальну проблему виховання або перевиховання (наприклад, виховання чесності, ввічливості). Останнім часом поняття «виховання» в обмежено вузькому розумінні все більше набуває значення життєтворчості. Вона передбачає відкритість життя учнів для добрих справ, колективної праці для інших людей (близьких і далеких), турботи про них, милосердя, взаємодопомоги [2]. У цьому контексті «виховання» означає спільну діяльність вихователя і вихованця, спрямовану на формування суб'єктивної основи особистості – її свідомості, духовних цінностей, переживань, досвіду.

Послідовно розглянемо особливості дії і впливу на розвиток особистості молодої людини різних факторів, які тісно переплітаються та взаємодіють. Період навчання у закладах вищої освіти – важливий період соціалізації людини. Розуміємо соціалізацію – як процес формування особистості в певних соціальних умовах, засвоєння соціального досвіду, у процесі якого людина перетворює його у власні цінності, вибірково вводить у свою систему поведінки норми та шаблони, узвичаєні в певній групі та суспільстві. У юнацькому віці діють основні механізми соціалізації: засвоєння соціальної ролі студента, підготовка до оволодіння соціальною роллю (фахівця-професіонала), механізми наслідування та механізми соціального впливу з боку викладачів та студентської групи. Явища конформізму також присутні в студентському середовищі. Для юнацького віку характерне також прагнення самостійно й активно обирати життєвий стиль та ідеал, що відповідає умовам соціалізації, згідно з якими, індивід має відігравати певну роль. Процеси й результати соціалізації мають внутрішньо суперечливий характер, тому що в ідеалі соціалізована людина має відповідати соціальним вимогам і водночас протистояти негативним тенденціям у розвитку суспільства, життєвим обставинам, які гальмують розвиток її індивідуальності. Нерідко трапляються люди настільки соціалізовані, фактично розчинені в соціумі, що виявляються не готовими і не спроможними до особистісної участі в утвердженні життєвих принципів. Значною мірою це залежить від типу виховання.

На відміну від соціалізації, яка відбувається в умовах стихійної взаємодії людини з навколишнім середовищем, виховання є процесом цілеспрямованої і свідомо контрольованої соціалізації (сімейне, релігійне, шкільне виховання). Виховання є своєрідним механізмом керування процесами соціалізації. У цьому аспекті вихованню властиві дві основні функції: упорядкування всього спектру впливів (фізичних, соціальних, психологічних та ін.) на особистість і створення умов для пришвидшення процесів соціалізації з метою розвитку особистості. Виховання дає змогу перебороти або послабити негативні наслідки соціалізації, надати їй гуманістичної орієнтації, дати запит на науковий потенціал для прогнозування й конструювання педагогічної стратегії й тактики.

Типи (моделі) виховання зумовлені рівнем розвитку суспільств, їхньою соціальною стратифікацією (співвідношенням соціальних груп і прошарків) і соціально-політичними орієнтаціями. Тому виховання в тоталітарному і демократичному суспільствах відрізняється. У кожному з них відтворюється свій тип особистості, своя система залежностей і взаємодій, ступінь волі й відповідальності.

У усіх підходах до виховання педагог є активним суб'єктом поряд з вихованцем. У зв'язку з цим виникає запитання про завдання, які виникають у процесі цілеспрямованої соціалізації, яку організовує педагог. Можна умовно виокремити три групи завдань на кожному з етапів соціалізації: природно-культурні, соціально-культурні і соціально-психологічні. Природно-культурні завдання пов'язані з досягненням на кожному віковому етапі зазначеного рівня фізичного і сексуального розвитку, для якого характерні деякі нормативні розбіжності в тих чи інших регіонально-культурних умовах (різні темпи статевого дозрівання, еталони мужності й жіночності в різних етносах і регіонах та ін.). Соціально-культурні завдання – пізнавальні, моральні, ціннісно-змістові завдання, специфічні для кожного вікового етапу в конкретному історичному соціумі. Їх визначає суспільство загалом, локальне і найближче оточення людини. Соціально-психологічні завдання пов'язані із становленням

самосвідомості особистості, її самовизначенням, самоактуалізацією й самоутвердженням, що на кожному віковому етапі мають специфічний зміст і способи свого досягнення.

Розв'язання цих завдань у процесі виховання зумовлене необхідністю розвитку особистості. Якщо яка-небудь група завдань або найбільш значущі з неї залишаються не розв'язаними на тому чи іншому етапі соціалізації, то це або затримує розвиток особистості, або робить її неповноцінною. Навчання і виховання у закладах освіти є потужними факторами соціалізації особистості. Нами були проведені серії різних досліджень, у яких доведено взаємодію і важливість виховання, і соціалізації для формування особистості.

Список використаної літератури:

1. Столяренко О. В. Ціннісна детермінація особистісної саморегуляції в гуманістичній парадигмі виховання/ О. В. Столяренко, О. В. Столяренко // Виховання зростаючої особистості: ціннісний вимір: [Коллективна монографія]/ за ред. О. М. Коберника. – Умань: Візаві, 2019. – 222 с. – С. 5–24, 75–93.
2. Столяренко Ок. В., Столяренко Ол. В., Зубенко О. В. Засвоєння цінностей і формування у студентської молоді готовності до гуманістичної діяльності / Столяренко Ок. В., Столяренко Ол. В., Зубенко О. В // Інноваційна педагогіка: зб.наук.праць Причорноморського науково-дослідного інституту економіки та інновацій, Одеса. – Вип. 13. – Т. 2, 2019. – С. 173–176. innovpedagogy.od.ua.

Столяренко О. Б.

кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології освіти
Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка

ПРОБЛЕМА СОЦІАЛІЗАЦІЇ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ В УМОВАХ НУШ

Соціокультурні зміни, які відбуваються у сучасному українському суспільстві по-різному впливають на процес соціалізації підростаючої особистості: значно підвищуються вимоги до її культурного і морального рівня, до поглиблення і розширення світогляду дитини, розвитку таких умінь і здібностей, які би забезпечували не лише її адаптацію до нової соціальної реальності, а ще й сприяли свідомому вибору власного життєвого шляху. Такі установки значно ускладнюють процес соціалізації у дитячому віці і створюють проблеми у сфері дитячих міжособистісних взаємин в умовах НУШ, тому у наш час досить актуальною є потреба початкової освіти у розробці психологічно обґрунтованої системи виховних впливів для успішного формування соціалізації дітей молодшого шкільного віку.

Соціальне середовище має суттєвий вплив на зростаючу особистість і, відповідно, реалізує його у двох аспектах: організованому і неформальному, які характеризуються суттєвим взаємозв'язком і взаємозумовленістю. Тобто, чим вужча зона організованого впливу (вплив педагогів та батьків), тим ширшим є простір неформального, стихійного формування і розвитку дитини.

Завдяки організованому виховному впливу суспільство має можливість показати прийнятий ним спосіб життя: правила і норми моральної поведінки, культуру побуту, праці, дозвілля, взаємини громадян і держави. Усе це актуалізує необхідність визначення і запровадження в педагогічну практику умов, які би забезпечували дієвість виховання та сприяли успішному перебігу процесу соціалізації дитини. Надзвичайно важливе місце серед таких умов має взаємодія сім'ї та школи, що сприяє узгодженню і корегуванню виховних впливів, які надходять від батьків і вчителів як головних агентів соціалізації дітей дошкільного та молодшого шкільного віку.

Проблеми розвитку і соціалізації особистості, насамперед її соціальної складової, особливостей взаємодії природних, соціальних й особистісних чинників вивчали такі вітчизняні і зарубіжні вчені, як Г. Костюк, Л. Божович, Л. Виготський, І. Бех, Л. Столяренко, Л. Орбан-Лембрик, В. Семиченко, М. Савчин. Критеріями соціалізованості особистості дослідники визначають зміст сформованих у неї цінностей, способу життя, соціальну ідентичність (групову, загальнонародську), рівень незалежності, впевненості й самостійності, ініціативність, соціальну поведінку, яка схвалюється певним суспільством й організованим ним соціальним середовищем.

Аналіз психолого-педагогічної літератури з проблеми соціалізації особистості дає нам змогу переконливо стверджувати, що у вітчизняних та зарубіжних дослідженнях особливостей соціалізації суттєва увага приділялась саме питанню її онтогенезу (Б. Ананьєв, О. Вовчик-Блакитна, В. Давидов, Л. Дадевич, Е. Димов, Г. Коберник, Т. Кравченко, Л. Кулібова, О. Матвієнко, Г. Радчук, Г. Смольнікова).

Переходячи до аналізу особливостей соціалізації особистості на ранніх етапах онтогенезу, слід зазначити, що найважливішою проблемою є з'ясування особливостей позитивних міжособистісних відносин маленької дитини з навколишніми людьми та формування їх у процесі її соціалізації. Аналіз результатів, отриманих вченими, дозволяє стверджувати, що протягом людського життя міжособистісні взаємини розвиваються і набувають нового змісту і форм, які становлять важливу психологічну характеристику кожного вікового етапу.

Фундаментальні теоретичні та емпіричні дані, що розкривають значущість міжособистісних відносин на різних етапах життя дитини, ми знаходимо у психологічних працях Л. Виготського [2, с. 33]. Під час вивчення динаміки

ЗМІСТ

Назва статті	Автор	Сторінка
СЕКЦІЯ І. СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНІ ЧИННИКИ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ СУСПІЛЬНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ		
THE PECULIARITIES OF CONFLICT BEHAVIOR DYNAMICS TYPES AMONG STUDENTS	Dutkevych T.	3
ПСИХОЛОГІЯ ТЕРОРИЗМУ ЯК СОЦІАЛЬНОГО ЯВИЩА	Зубро О.С.	4
КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У РОЗВИТКУ ВІЙСЬКОВОГО ЛІДЕРА – ФАХІВЦЯ З МЕНЕДЖМЕНТУ, ЩО ГРУНТУЄТЬСЯ НА ЛІДЕРСЬКІЙ КОМПЕТЕНТНОСТІ	Карпенко В.С.	6
ЕТИКА І ДЕОНТОЛОГІЯ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ	Кузьменко В.Й.	7
СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ ПРИКОРДОННИКА У ЗРЛОМУ ДОРОСЛОМУ ВІЦІ	Купчишина В.Ч.	8
ОСОБЛИВОСТІ ЮНАЦЬКОГО ВІКУ ТА ХАРАКТЕРИСТИКА ПЕРЕЖИВАННЯ САМОТНОСТІ	Малихіна Я.	11
ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УМОВАХ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ	Монич Н.О.	13
СОЦІАЛІЗАЦІЯ УЧНІВ ЧЕРЕЗ ТЕХНОЛОГІЇ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ	Москаль Д. І. Філей В. І.	15
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МОЛОДІ В СУЧАСНИХ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ УМОВАХ	Назаркевич О.В.	16
РОЗВИТОК ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЯК ОДИН З АСПЕКТІВ СОЦІАЛІЗАЦІЇ УЧНІВ ШКОЛИ І СТУПЕНЯ	Павлишинець Т. П. Рензей В. М.	17
СТАНОВЛЕННЯ СИСТЕМИ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ В ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ ЯК ЧИННИК СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ СУСПІЛЬНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ	Панчук Н.П.	19
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ОСОБИСТОСТІ ОБДАРОВАНОЇ ДИТИНИ В ПРОЦЕСІ СОЦІАЛІЗАЦІЇ	Панчук Н.П. Маринчак Г.М.	20
СОЦІАЛІЗАЦІЯ І ВИХОВАННЯ: ДОСЛІДЖЕННЯ ФАКТОРІВ РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ	Столяренко О. В. Столяренко О. В.	21
ПРОБЛЕМА СОЦІАЛІЗАЦІЇ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ В УМОВАХ НУШ	Столяренко О.Б.	23
2014–2020 CHANGE OF GLOBAL EUROPE (OR TODAY’S EUROPEAN WORLD) DEMOCRACY INDEX	CHERNETSKIY Y.	27
АСЕРТИВНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ ЯК ВАЖЛИВА ВЛАСТИВІСТЬ ДЛЯ ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТНИХ СИТУАЦІЙ У ПІДЛІТКІВ	Шевченко Г.С. Кузьміна Г.С.	33